

Manuel Ferreiro

G

gramática
histórica
galega

II. Lexicoloxía

EDICIONES

LAIOVENTO

ENSAIO

2^a
edición

ÍNDICE

I. A CONSTITUCIÓN DO LÉXICO GALEGO

<i>O latín e o léxico galego</i>	13
O léxico do latín vulgar.....	16
Substrato, superstrato e adstrato no latín vulgar galaico	18
A transmisión do léxico latino	21
Termos populares e eruditos.....	22
Os pares léxicos	25
<i>A onomástica</i>	27
A toponimia.....	27
A importancia da toponimia.....	27
Clasificación dos topónimos.....	31
A antroponimia	36
Os nomes propios.....	38
Clasificación	40
As transformacións fonéticas nos hypocorísticos	42
Os apelidos.....	43
Orixé dos apelidos galegos.....	43
Clasificación	44
Castelanización e normalidade na onomástica galega	48
As anomalías históricas	48
O proceso de castelanización.....	50
A toponimia	50
A antroponimia	54

II. O ACRECENTAMENTO LEXICAL INTERNO

<i>A transcategorización léxico-funcional</i>	59
A transcategorización funcional.....	59
A reconversión dos nomes propios.....	62
Topónimos.....	62
Antropónimos.....	63
Marcas comerciais	66

<i>A formación de palabras</i>	67		
Derivación	67	hiper-	107
A derivación prefacial	67	hipo-	108
Prefixos latinos	71	meta-	108
a-/ad-	71	para-	108
ante-	72	tele-	109
circun-	73	Prefixos cuantificadores	109
con-	73	Outros prefixos gregos	110
contra-	75	Os neoprefixos	111
de-	76	A derivación sufacial	114
des-/dis-	78	Sufixación nominal	115
en-/in-	81	Sufixos referenciais	115
entre-/inter-	84	A criación de substantivos	115
es-/ex-	85	-(a)do,-a~-(i)do,-a/-ato,-a	115
extra-	88	-allo,-a/-áculo	119
infra-	88	-ame	120
intra-	89	-aría (~-ería)	120
intro-	89	-axe	122
per-	89	-dade	123
pos-	91	-(d)or,-a/-tor,-a	125
pre-	91	-(d)ura/-tura	127
pro-	93	-edo,-a	129
re-	93	-én	129
retro-	96	-ez(a)/-ice/-icie~-icia	130
so-/sub-	97	-ía	131
sobre-/super-	99	-ismo	132
supra-	101	-mento	134
tras-/trans-	101	-ndo,-a	135
ultra-	102	-nza/-ncia	135
vice-	102	-tude	138
xusta-	103	-ume	139
Prefixos cuantificadores	103	-uxe	139
Outros prefixos latinos	104	-zón/-ción	140
Prefixos gregos	106	A criación de adjetivos	141
a-	106	-aco,-a*	141
anti-	106	-aico,-a	142
arqui-	107	-án,-a/-ano,-a	142
		-án,-ana	144

-as	145
-bel	146
-(d)izo,-a/-t)icio,-a	147
-ego,-a	148
-engo	149
-ento,-a	149
-eñो,-a	150
-és,-a/-ense	150
-ico,-a	151
-ido,-a	152
-il	153
-ino,-a	154
-isco,-a~esco,-a	155
-ista	156
-nte	157
-oide	158
-oño,-a	158
-oso,-a	158
-udo,-a	160
A criación de substantivos e adxectivos	160
-ádego/-ático,-a	160
-al~-ar	161
-azo/-áceo,-a	163
-(d)ío,-a/(D)ivo,-a	164
-(d)oiro,-a/-torio,-a	165
-eiro,-a/-ario,-a	168
-ón,-ona	174
Sufixos científicos	175
Outros sufixos	179
Sufixos apreciativos	180
Diminutivos	180
-iño,-a	182
-elo,-a	185
-olo,-a	187
-echo,-a/-occo,-a	188
-ete,-a/-ote,-a	189
Outros sufixos	191

Os conglomerados diminutivos	191
Aumentativos e pexorativos	192
-ón,-ona	192
-azo,-a	193
-acho,-a/-UCHO,-a/-uzo,-a/-uxo,-a	193
-allo,-a/-ullo,-a	195
-exo,-a	196
Outros sufixos	196
Sufixación verbal	197
Sufixación adverbial	206
A derivación parasintética	207
A derivación regresiva	210
Composición	212
A composición de palabras	212
A composición nas palabras gramaticais	216
Tipoloxía compositiva do galego	218
Substantivo e substantivo	218
Substantivo e adxectivo	222
Adxectivo e substantivo	223
Adxectivo e adxectivo	225
Verbo e substantivo	226
Outras construcións	227
Os conglomerados frásicos	229
Os compostos preposicionais	229
A composición na toponimia	230
A composición nos empréstimos	231
A modificación formal do primeiro elemento	
compositivo	232
Os neocompostos	235
Os neosufixos	236
Outros procedementos de formación de palabras	237
A redución vocabular	237
Redución simple ou fraccionamento	237
Redución combinativa ou acronimia	240
A acronimia simétrica	240
A acronimia asimétrica	240
A acronimia síglica	241

Orixé das siglas.....	242	As linguas románicas	312
Xénero e pronuncia das siglas.....	244	Francés	312
A criación onomatopeica	244	Italiano	315
As onomatopeias directas	244	Outras linguas románicas	316
As formacóns onomatopeicas	246	O inglés	317
A pseudotransmisión textual como fonte lexical	249	Outras linguas	318
<i>O cambio semántico</i>	251	Os empréstimos do español	321
Causas do cambio semántico.....	254	Empréstimo lingüístico e formas diverxentes.....	326
Tipos de cambio semántico	261	Os estranxeirismos	328
Metáfora	261		
Metonimia	265	<i>BIBLIOGRAFÍA FUNDAMENTAL</i>	331
Etimoloxía popular.....	267		
Elipse.....	268	<i>ÍNDICE DE PALABRAS CITADAS</i>	339
Consecuencias do cambio semántico.....	268		
Restrición e ampliación do significado	268		
Desenvolvimentos pexorativos e meliorativos	271		
Cambio semántico e mudanza fonética	273		

III. O ACRECENTAMENTO LEXICAL EXTERNO

<i>O empréstimo</i>	277		
<i>Clasificación dos empréstimos</i>	279		
<i>Tipoloxía dos empréstimos</i>	285		
Os empréstimos clásicos	285		
A adaptación dos latinismos modernos	290		
Os grupos cultos	293		
O tratamento popular dos grupos cultos.....	295		
Latinismos na lingua popular	297		
Os empréstimos interiores.....	301		
Os empréstimos exteriores.....	304		
Os procesos de adaptación dos empréstimos.....	305		
A integración dos empréstimos no fondo lexical galego	311		
Orixé dos empréstimos.....	312		